

«Giacumbert Nau dess ina risada»

Universitad da Turitg: Prelecziuns via conferenza da video

■ (fmr/dat) La «crisa da corona» sforza a tuttas e tuts da chattar ideas creativas. Uschia era las scolas autas ed universitads nua ch'igl è scumandà las proximas emnas dad instruir en classes. Però i dat alternativs – uschia p. ex. era cun prelecziuns online da litteratura. L'Universitad da Turitg porscha quest semester ina prelecziun davart la «trilogia sursilvana da Leo Tuor». Ils scumonds en connex cun il coronavirus han però sfurzà il professer da chattar in'otra soluziun, numnadamain da dar la prelecziun online. Per betg laschar passar quella cun ir giu dal «Rein da Vrin».

La FMR ha vuli savair da Rico Valär, il professer per litteratura e cultura rumantscha a Turitg, co quai funcziuna exact e tge che Giacumbert Nau schess dad ina tala instrucziun.

FMR: Ina prelecziun dal tut online – co è quai da s'imaginar?

Rico Valär: Tar ina prelecziun èsi pli simpel cunquai ch'igl è in format d'instrucziun plitost frontala. Damai vegn creà in spazi virtual, tut las studentas e tut ils students pon acceder, ellas ed els vesan sin lur monitur il docent ed il handout cun ils texts e la teoria (il handout pon els er stampar) e pon uschia suandar la lecziun e far lur notizias. Dumondas pon vegnir fatgas per chat. Quai è l'idea... Per ils formats pli interactivs sco seminaris, curs da lingua u lavuratoris èsi anc in pau pli complex, essend che tuts stuessan avair microfons averts e tuttina betg discurrer in tranter l'auter. Quai vul blera lavur da moderaziun ch'ins na dovra betg «en preschientscha». Er quai vegnin nus ad examinar e perfeccionar durant las proximas emnas.

Prelecziun da rumantsch@home. Il professer per litteratura e cultura rumantscha a l'Universitad da Turitg è stà pront ier suentermezdi per sia prelecziun online.

MAD

Ed il professer, quel resta er a chasa?

Gea, il professer resta er a chasa en quest cas e drizza en in pitschen «studio» cun camera e microfon (ubain ch'el dovra ils indrizs integrads en ses laptop).

I dat gea universitads e scolas autas che porschan gia dapi in temp prelecziuns online, via conferenzas da video. È quai damai mo per l'institut da romanistica in novum u èsi er per la facultad filosofica plitost nunusità?

Na, prelecziuns che pon er vegnir tadladas online datti dapi in bun temp, er a

la facultad filosofica ed al seminaris da romanistica. Ma savens èn quai ubain prelecziuns pre-registradas, ubain prelecziuns che vegnan fatgas en ina sala plain students e transmessas en autras

salas ubain er online. Quai n'è betg in novum. Er prelecziuns da rumantsch avain nus gia fatg cun transmissiun da video, per exempel èn prelecziuns da Turitg vegnidas transmessas a Friburg – ma quai dovra in'infrastructura speziala. Quai ch'è segir in novum èn prelecziuns dal tutfatg online, damai nagin n'è fi-

sicamain a l'universitad, tuts èn a chasa – tschertas prelecziuns (ma betg da rumantsch) vegnan er tegnidas live davant ina sala vida e transferidas online. Tut quai è segir fitg nunusità tant per professers sco per studentas e students. Ed igl è uss il mument per experimentar cun tut quai.

La prelecziun sa numna «La trilogia sursilvana da Leo Tuor». Tge schess damai il pastur Giacumbert Nau che sia «veta menada» vegn ussa discussada sin via digitala?

Giacumbert dess ina risada cosmica sin la Greina

Mah, tgi sa... Quai stuessan nus dumandar a quel che ha «mess giu» las remartgas davart questa «veta menada»... Jau pudess m'imaginar che las «armas» da Giacumbert Nau fissan er en questa situaziun «odi, sprez e rir», jau crai ch'el dess ina risada cosmica en ses fecler che tut la Greina squassass... partend da quest epicenter dessi lura scurlattadas giganteschas e las curunas da las Alps implodessan e las lingias da fibroptica vegnissan destruidas e sepulidas e nus turnassan en cuvels sco nursers e chatschaders... damai: meglier ch'el na vegnia betg a savair...

(L'intervista è vegnida fatga en scrit)